महाराष्ट्र गट-क सेवा (मुख्य) परीक्षा २०२१ पेपर क्रमांक २ - उद्योग निरिक्षक

2021 परीक्षा दि. १८ सप्टेंबर, २०२२ **X15**

A → संच क्रमांक

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका – II
सामान्य क्षमता चाचणी व पदासंबंधीचे / विषयासंबंधीचे ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा–क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा–क्रमांक								

↑ केंद्राची संकेताक्षरे ↑ शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील.''**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम–82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. ''राष्ट्रीय आरोग्य धोरण'' (NHP) हे 15 वर्षांच्या कालावधी नंतर _________ मध्ये पुन्हा सुरू करण्यात आले.

(1) 2010 (2) 2020 (3) 2017 (4) 2019

"The National Health Policy" (NHP) was released in _________ after a gap of 15 years.

(1) 2010 (2) 2020 (3) 2017 (4) 2019

---

2. युनायटेड स्टेटसच्या सर्वोच्च न्यायालयातील प्रथम ब्लॅक महिला न्यायाधीश कोण आहेत ?

(1) केट्टी ऑरेंज जॅक्सन (2) केटंजी ब्राऊन जॅक्सन

(3) एमिली ब्राऊन जॅक्सन (4) डॉली ऑरेंज जॅक्सन

Who is the first black woman judge in Supreme Court of United States ?

(1) Ketty Orange Jackson (2) Ketanji Brown Jackson

(3) Emile Brown Jackson (4) Dolly Orange Jackson

---

3. नुकतेच बातम्यांत झळकलेल्यां राखीगढी ह्या गावामध्ये हडप्पा संस्कृतीचे अवशेष आढळून आले. हे गाव खालीलपैकी कोणत्या राज्यामध्ये आहे?

(1) मध्य प्रदेश (2) पंजाब

(3) हरियाणा (4) गुजरात

Rakhigarhi, which was in the news recently, is a Harappan site located in which of the following state ?

(1) Madhya Pradesh (2) Punjab

(3) Haryana (4) Gujarat

---

4. ब्लू पॅसिफिक उपक्रम इतक्यात बातम्यामध्ये होता. त्याबाबत खालीलपैकी काय खरे नाही ?

(1) हा उपक्रम जून 2022 मध्ये जाहिर करण्यात आला.

(2) हा उपक्रम पॅसिफिकमध्ये 'समृद्धी, लवचिकता व सुरक्षा' वृद्धिंगत करण्याचा प्रयत्न करतो.

(3) हा उपक्रम प्रदेशातील आर्थिक व कुटनीतिक संबंधाना चालना देतो.

(4) हा उपक्रम चीनने सुरू केला आहे.

Blue Pacific Initiative was recently in news. Which of the following is not true about it ?

(1) This initiative was announced in June, 2022.

(2) It seeks to enhance 'prosperity, resilience and security' in the pacific.

(3) This initiative is for boosting economic and diplomatic ties in the region.

(4) This initiative is launched by China.

---

5. खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा (हिंदी @ यू एन प्रकल्प).

(a) बहुभाषिकतावादावरील भारताद्वारे प्रायोजित ठराव संयुक्त राष्ट्राच्या महासभेने स्वीकारला.

(b) हिंदी @ यू एन प्रकल्प 2018 मध्ये प्रारंभ झाला.

(c) बहुभाषिकतावादाच्या ठरावामध्ये बांग्ला व उर्दूचा सुद्धा उल्लेख आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b) (2) फक्त (a), (c)

(3) फक्त (b), (c) (4) वरील सर्व

Select the correct statements from the following (Hindi @ UN Project) :

(a) The United Nations General Assembly has adopted an India-sponsored resolution on multilingualism.

(b) Hindi @ UN Project was launched in 2018.

(c) The resolution of multilingualism also mentions Bangla and Urdu.

Answer options :

(1) Only (a), (b) (2) Only (a), (c)

(3) Only (b), (c) (4) All of the above

---

6. 'आयुषमान भारत डिजिटल मिशन' (ABDM) ची नोडल एजेन्सी म्हणून खालीलपैकी कोण काम पहाते?

(1) एआयआयएमएस (AIIMS) (2) नीति आयोग

(3) आयसीएमआर (ICMR) (4) एनएचए (NHA)

Which is the nodal agency of Ayushman Bharat Digital Mission (ABDM) ?

(1) AIIMS (2) NITI Aayog

(3) ICMR (4) NHA

---

7. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेमध्ये नुकतेच 'परम अनंत' या महासंगणकाचे अनावरण करण्यात आले?

(1) आयआयटी मद्रास (2) एनआयटी तिरुचिरापल्ली

(3) आयआयटी गुवाहाटी (4) आयआयटी गांधीनगर

Which institution recently unveiled 'Param Ananta' super computer ?

(1) IIT Madras (2) NIT Tiruchirappalli

(3) IIT Guwahati (4) IIT Gandhinagar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

8. केरळच्या उत्तरेपासून ते दक्षिणेपर्यंतचा भाग पादाक्रांत करणारी, राज्याच्या 14 जिल्ह्यांपैकी तब्बल 11 जिल्ह्यांमधून जाणारी आणि 530 किमीचा पल्ला गाठणारी अशी _________ म्हणजे सेमी हायस्पीड रेल्वे कॉरिडोर उभारणे हा केरळच्या इतिहासातील सर्वात मोठा महत्वांकाक्षी प्रकल्प होय.

(1) डायमंड लाइन (2) गोल्डन लाइन

(3) सिल्वर लाइन (4) मेन लाइन

It was an ambitious project in the history of Kerala state to start a semi high speed railway corridor _________ of 530 km passing through 11 districts out of 14 districts north to south of the state.

(1) Diamond line (2) Golden line

(3) Silver line (4) Main line

9. जोड्या लावा (94 वे अकॅडमी पुरस्कार/ऑस्कर पुरस्कार).

	'A' (व्यक्ती)		'B' (वर्गवारी)
(a)	जेन कॅम्पीअन	(i)	उत्कृष्ट अभिनेता
(b)	ट्रोय कोत्सुर	(ii)	उत्कृष्ट दिग्दर्शक
(c)	विल स्मिथ	(iii)	उत्कृष्ट सहाय्यक अभिनेता
(d)	केनेथ ब्रॉनाघ	(iv)	उत्कृष्ट मूळ पटकथा

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

Match the pairs (94th Academy Awards/Oscar Awards).

	'A' (Person)		'B' (Category)
(a)	Jane Campion	(i)	Best Actor
(b)	Troy Kotsur	(ii)	Best Director
(c)	Will Smith	(iii)	Best Actor in supporting role
(d)	Kenneth Branagh	(iv)	Best original screen play

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

10. खालीलपैकी कोणती व्यक्ती 'लिस्बनचे गांधी' म्हणून ओळखल्या जाते?

(1) ॲन्टानिओ ईस्टन (2) ॲन्टानिओ ऑल्मंड

(3) ऑन्टानिओ ग्रामस्की (4) ॲन्टानिओ कोस्टा

Which of the following person is known as 'Gandhi of Lisbon' ?

(1) Antonio Easton (2) Antonio Almond

(3) Antonio Gramaski (4) Antonio Costa

---

11. एक सायकलस्वार उत्तरेकडे 30 कि.मी. अंतर गेला. त्यानंतर पूर्वेकडे वळून 40 कि.मी. अंतर गेला. त्यानंतर तो आपल्या उजवीकडे वळून 20 कि.मी. अंतर गेला. त्यानंतर पुन्हा उजवीकडे वळून 40 कि.मी. अंतर गेला तर तो आपल्या सुरवातीच्या जागेपासून किती अंतरावर आहे?

(1) 0 कि.मी. (2) 10 कि.मी. (3) 30 कि.मी. (4) 25 कि.मी.

A cyclist goes 30 km to the North and then turning to East he goes 40 km. Again he turns to his right and goes 20 km. After this he turns to his right and goes 40 km. How far is he from his starting point ?

(1) 0 km (2) 10 km (3) 30 km (4) 25 km

---

12. सान्वी ही पौर्णिमाची मुलगी आहे. शिल्पा ही सान्वीची आत्या आहे. मिलिंद हा शिल्पाचा एकुलता एक भाऊ आहे. तर शिल्पा ही पौर्णिमाची __________ आहे.

(1) नणंद (2) भावजय

(3) मुलगी (4) बहिण

Sanvi is Paurnima's daughter. Shilpa is Sanvi's auntie. Milind is the only single brother of Shilpa. Then Shilpa is Paurnima's __________.

(1) Sister-in-law (2) Brother's wife

(3) Daughter (4) Sister

---

13. X चे $12\frac{1}{2}\%$ बरोबर 2500 चे 8% तर X ची किंमत किती?

(1) 1200 (2) 1400 (3) 1600 (4) 1800

$12\frac{1}{2}\%$ of X is equal to 8% of 2500, find X.

(1) 1200 (2) 1400 (3) 1600 (4) 1800

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

14. दोन घन तुमच्यासमोर 'A' डावीकडे व 'B' उजवीकडे येतील अशाप्रकारे एकमेकांच्या शेजारी ठेवले आहेत.

(a) 'A' या घनाच्या विरुद्ध बाजूंच्या पृष्ठांची एक जोडी लाल आहे तर दुसरी विरुद्ध पृष्ठांची जोडी निळी आहे. उरलेल्यांपैकी एक पृष्ठ पिवळे तर दुसरे जांभळे आहे.

(b) 'B' या घनाची फक्त एकच विरुद्ध जोडी निळी आहे. उरलेल्या जोड्यांपैकी एका जोडीतील विरुद्ध पृष्ठांपैकी एक तपकिरी व एक हिरवे तर दुसऱ्या जोडीतील विरुद्ध पृष्ठांपैकी एक काळे तर दुसरे पांढरे आहे.

(c) जर 'B' चे निळे पृष्ठ आकाशाकडे असेल व 'A' चे पिवळे पृष्ठ त्यावर ठेवले असेल तर 'A' चे कोणते पृष्ठ तुमच्यासमोर येईल?

पर्यायी उत्तरे :

(1) जांभळे (2) निळे

(3) निळे किंवा लाल (4) निळे किंवा जांभळे

Two cubes are placed near to each other in front of you in such a way that 'A' is to your left and 'B' to your right.

(a) One pair of opposite faces of cube 'A' is red and another pair of opposite faces is blue. One of the remaining faces yellow and other one is violet.

(b) Only two opposite faces of cube 'B' are blue. One of the remaining pairs of opposite faces are brown and green and one of the other pair of opposite faces are black and white.

(c) If blue face of 'B' is facing sky and yellow face of 'A' is kept above it, then which coloured surface of 'A' will be facing you ?

Answer options :

(1) Violet (2) Blue

(3) Either Blue or Red (4) Either Blue or Violet

---

15. नानू शब्द खेळ खेळत आहे. एखाद्या शब्दात कोणत्याही स्थानी आले तरी वर्णाक्षरांची किंमत बदलत नाही परंतु प्रत्येक वर्णाक्षराची किंमत वेगवेगळी आहे. TEAR, RITE, TREE आणि ART या शब्दांच्या किमती दिलेल्या आहेत परंतु कोणत्याही वर्णाक्षराची किंमत दिलेली नाही. या माहितीसंबंधाने दिलेल्या पर्यायांतून चुकीचे विधान निवडा.

(1) फक्त 1 ल्या व 2 ऱ्या शब्दांच्या किमती वापरून काही वर्णाक्षराची किंमत निर्धारित करणे शक्य आहे.

(2) दिलेली माहिती फक्त प्रत्येकी तीन वर्णाक्षरांच्या किमतींचे गणन करण्यासाठी पुरेशी आहे.

(3) दिलेली माहिती T या वर्णाक्षराच्या किमतीचे गणन करण्याच्या दृष्टीने अपुरी आहे.

(4) T व R या वर्णाक्षरांची एकूण किंमत शोधणे इतरांपैकी एका वर्णाक्षराच्या स्वतंत्र किमतीचे गणन करण्यासाठी आवश्यक आहे.

Nanu is playing a word game. Each alphabet has the same value whenever it appears but each alphabet has different value. Information about the word values for TEAR, RITE, TREE and ART is given but none of the latter values. Select the statement that is false from given options with respect to given information.

(1) It is possible to ascertain the value of some alphabets using values of 1st and 2nd words only.

(2) Given information is sufficient for calculating individual values of three alphabets only.

(3) Given information is insufficient for calculating value of alphabet T.

(4) Finding total value of alphabets T and R is necessary for calculating individual value of one of other the alphabet.

---

16. विविध परीक्षांचे निकाल मुलीचे कार्यमान मुलांपेक्षा सरस असल्याचे दर्शवतात. मुलांच्या अकार्यक्षमतेबाबत अनेक लोक पालकांना दोष देतात. उत्क्रांतीकारी जीवविज्ञानानुसार इतिहासपूर्व काळात मुलांच्या संगोपनात पुढाकार घेण्याची गरज पडल्यामुळे स्त्रियांची भाषक आणि भावात्मक कौशल्ये पुरुषापेक्षा उत्क्रांत झाली. याउलट पूर्वैतिहासिक काळात पुरुषांनी अन्नासाठी टोळ्यांत राहून शिकार करणे अपेक्षित होते आणि या परिस्थितीने त्यांना सहजपणे हिंसक होणारे बनवले आहे आणि प्राणी वर्तनाची निरीक्षणे करण्यात, धूर्त चाली खेळण्यात आणि नियोजन करण्यात ते कुशल झाले आहेत. या मर्मदृष्टीत चेतावैज्ञानिकांनी पुरुषांतील टेस्टोटेरॉन हे संप्रेरक भाषा कौशल्यांच्या विकासावर विपरीत परिणाम करते अशी भर घातली. अशा रीतीने मुली व मुलगे यांच्या शालेय कार्यमानातील फरकाचे स्पष्टीकरण अपयशी पालकांना दोषी ठरवून करता येत नाही हे उघड आहे.

पुढील पर्यायांपैकी वरील युक्तिवादातील दोष दाखवण्यात सर्वोत्तम ठरेल असे विधान निवडा.

(1) अपेक्षा दृष्टीआड करून लैंगिक भेद विचारात न घेता कोणाही सर्वसाधारण व्यक्तीला वैज्ञानिक स्पष्टीकरणे लागू पडतात असे तो गृहीत धरतो.

(2) मुलांना त्यांच्या कार्यमानात सुधारणा करण्यासाठी मदत देण्याचा प्रयत्न पालक करत नाहीत असे तो गृहीत धरतो.

(3) पूर्वैतिहासिक कालीन पुरुषी कौशल्यांना शैक्षणिक कार्यमानात कोणतीही भूमिका नाही असे तो गृहीत धरतो.

(4) लैंगिकतेमुळे कार्यमानात पडणारा फरक हा केवळ जीववैज्ञानिक फरकामुळे पडला आहे असे तो गृहीत धरतो.

Results of various examinations show that girls outperform boys. Many people blame parents for underperformance of boys. As per evolutionary biology females are evolved to have better verbal and emotional skills than males due to the need in prehistoric times for women to take lead in bringing up children. In contrast during prehistoric times males were expected to hunt in packs for food and this has made them more prone to violence and skilled at observing animal behaviour, calculating and planning. Neurologists have added to this insight that male hormone testosterone has an adverse impact on development of language skills. Thus it is clear that differences between educational performance between girls and boys cannot be explained in terms of failing parents.

Select one of the following options that serves as best statement of flaw in the above argument.

(1) It is assumed that the scientific explanations apply to the any average person irrespective of gender differences ignoring expectations.

(2) It is assumes that parents are not trying to help boys to improve their performance.

(3) It is assumed that prehistoric male skills have no role in the educational performance.

(4) It is assumed that differences in performance between genders are due solely to biological differences.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

17. गेल्या रात्री मी प्रश्नमंजुषेत भाग घेतला आणि माझ्या संघाने पहिले बक्षिस जिंकले. प्रश्न मंजुषेत तीन फेऱ्या होत्या. 1 ल्या फेरीत प्रत्येकी 1 गुण असणारे 20 सोपे प्रश्न होते. 2 ऱ्या फेरीत प्रत्येकी 2 गुण असणारे 20 मध्यम प्रश्न होते. 3 ऱ्या फेरीत प्रत्येकी 5 गुण असणारे 20 कठीण प्रश्न होते. आमचे जिंकण्यासाठीचे गुण 138 होते आणि आम्ही फक्त नऊ उत्तरे चुकीची दिली. दुसरे बक्षिस मिळालेल्या संघाला चीड आली कारण त्यांचे कमी प्रश्न चुकले होते. पण आमच्या सुदैवाने (हे थोडसं लाजिरवाणं असूनही) इतर दोन फेऱ्यांतील प्रत्येकीच्या तुलनेत पहिल्या फेरीत (सोपे प्रश्न) आमचे जास्त प्रश्न चुकले होते. तर आम्ही चुकीची उत्तरे दिलेल्या पहिल्या फेरीतील प्रश्नांची संख्या निवडा.

(1) 4 (2) 5 (3) 7 (4) 8

Last night I took part in a quiz night, and my team won first prize. The quiz consisted of three rounds : Round 1 was 20 easy questions worth 1 point each; Round 2 was 20 medium questions worth 2 points each; Round 3 was 20 hard questions worth 5 points each. Our winning score was 138 points, having answered just nine questions incorrectly. The runners-up were annoyed because they had fewer incorrect answers, but fortunately for (us although a little embarrassing) we had more incorrect answers in Round 1 (the easy questions) than in either of the other two rounds.

Select the number of questions that we answered incorrectly in Round one.

(1) 4 (2) 5 (3) 7 (4) 8

---

18. 17 दिवसांनी नेल्ली तिचा प्रकल्प सादर करणार आहे. आज मंगळवार 23 फेब्रुवारी 2019 आहे. नेल्ली स्वतःचा प्रकल्प सादर करील तो वार निवडा.

(1) बुधवार (2) गुरूवार (3) शुक्रवार (4) शनिवार

Nelli will be presenting her project in 17 days. Today is Tuesday the 23rd of February, 2019. Select the day on which will Nelli present her project ?

(1) Wednesday (2) Thursday (3) Friday (4) Saturday

---

19. खालील वर्तुळालेख एका शहरातील साक्षर व निरक्षर–पुरुष व महिला यांची शेकडेवारी दर्शवितो. साक्षर व निरक्षर–पुरुष व महिलांची एकूण संख्या 3,50,000 आहे. तर साक्षर पुरुष व साक्षर महिला यांच्या संख्येत किती फरक आहे ?

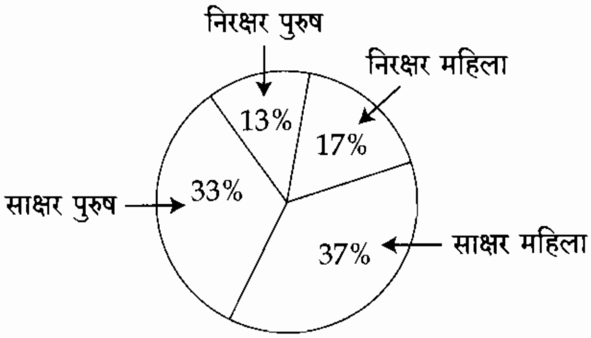

(1) 28,000 (2) 1,29,500 (3) 1,15,500 (4) 14,000

The following pie-chart shows percentage of literate and illiterate-male and female in a city. Total number of literate and illiterate - male and female is 3,50,000. What is the difference between number of literate male and literate female ?

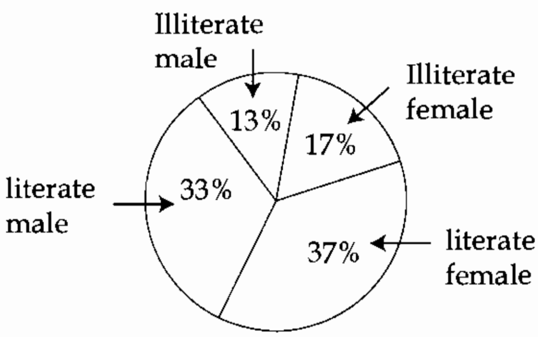

(1) 28,000 (2) 1,29,500 (3) 1,15,500 (4) 14,000

20. खालील प्रश्नात दोन विधाने व दोन अनुमाने दिली आहेत.

विधाने : (a) सर्व कावळे चिमण्या असतात.

(b) काही चिमण्या कोंबड्या असतात.

अनुमाने : (A) सर्व कावळे कोंबड्या असतात.

(B) काही कावळे कोंबड्या असतात.

कोणते अनुमान/अनुमाने **सत्य** आहे/त?

(1) फक्त अनुमान (A) सत्य

(2) फक्त अनुमान (B) सत्य

(3) अनुमाने (A) व (B) दोन्ही सत्य

(4) अनुमाने (A) व (B) दोन्ही असत्य

In following question two statements and two conclusions are given.

Statements : (a) All crows are sparrows.

(b) Some sparrows are hens.

Conclusions : (A) All crows are hens.

(B) Some crows are hens.

Which conclusion/conclusions is/are **true** ?

(1) Only conclusion (A) true

(2) Only conclusion (B) true

(3) Conclusions (A) and (B) both true

(4) Conclusions (A) and (B) both not true

---

21. लोकलेखा समितीबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) लोकलेखा समितीची स्थापना प्रथम 1923 मध्ये करण्यात आली.

(b) सद्यस्थितीत लोकलेखा समिती 22 सदस्यांची मिळून बनली आहे.

(c) लोकलेखा समिती सदस्यांचा कालावधी पाच वर्षे आहे.

(d) मंत्री लोकलेखा समितीचे सदस्य म्हणून निवडले जाऊ शकतात.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त?

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (b), (c) आणि (d) (3) (a), (c) आणि (d) (4) (a) आणि (b)

Consider the following statements regarding with Public Account Committee.

(a) Public Account Committee was set up in 1923.

(b) At present Public Account Committee consists of 22 members.

(c) The tenure of Public Account Committee member is Five years.

(d) A minister can be elected as a member of Public Account Committee.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a), (b) and (c) (2) (b), (c) and (d) (3) (a), (c) and (d) (4) (a) and (b)

---

22. खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे?
(1) विभागीय परिषदा या घटनात्मक संस्था आहेत.
(2) दोन किंवा अधिक विभागीय परिषदा संयुक्त बैठकीचे आयोजन करू शकतात. अशा बैठकांचे अध्यक्षस्थान हे पंतप्रधान भूषवितात.
(3) विविध राज्यांनी मंजूर केलेल्या कायद्यांमुळे एकमेकांशी संघर्ष होवू नये हे पाहणे विभागीय परिषदांचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे.
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Which one of the following statements is **correct** ?
(1) The Zonal Councils are Constitutional bodies.
(2) Two or more Zonal Councils can hold joint meetings. Such meetings are presided over by the Prime-Minister.
(3) The main objective of the Zonal Councils is to ensure that the laws passed by various states do not conflict with each other.
(4) None of the above

---

23. ''घटना समिती हे जनतेच्या राजकीय व इतर विषयांच्या शिक्षणाचे माध्यम तर आहेच, पण जातीय व इतर प्रश्नांवरील उपचार सुद्धा ठरू शकेल.'' असे मत __________ यांनी व्यक्त केले होते.
(1) पंडित नेहरू (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) महात्मा गांधी (4) डॉ. राजेंद्र प्रसाद

"The Constitution Committee is not only the medium of the education of political and other subjects, it can also be a remedy over the caste and other issues".This opinion was expressed by __________
(1) Pandit Nehru (2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) Mahatma Gandhi (4) Dr. Rajendra Prasad

---

24. भारताच्या वित्त आयोगाच्या सदस्यांची निवड आणि नियुक्ती राष्ट्रपतीद्वारे खालील व्यक्तिंमधून केली जाते :
(a) उच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश किंवा त्या पदावर नियुक्त होण्यासाठी आवश्यक अर्हता असलेली व्यक्ती
(b) सरकारी वित्त व लेखा प्रणाली यांचे विशेष ज्ञान असलेली व्यक्ती
(c) वित्तीय बाबी व प्रशासन याबाबत विस्तृत अनुभव असलेली व्यक्ती
(d) केन्द्र–राज्य संबंधाबाबत विस्तृत ज्ञान असलेली व्यक्ती

वरीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत?
(1) (a), (b), (c) (2) (b), (c), (d)
(3) फक्त (b) आणि (c) (4) वरील सर्व

The members of the Finance Commission of India should be selected and appointed by the President from amongst the following :
(a) A judge of High Court or a person qualified to be appointed as one.
(b) A person who has specialised knowledge of Finance and Accounts of the Government.
(c) A person who has wide experience in financial matters and in administration.
(d) A person who has special knowledge of centre-state relations.

Which of the statements given above are **correct** ?
(1) (a), (b), (c) (2) (b), (c), (d)
(3) Only (b) and (c) (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

25. खालील विधाने लक्षात घ्या.

(a) केशवानंद भारती खटल्यातील सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाद्वारे 'संविधानाची मूलभूत चौकट' ही संकल्पना प्रस्थापित झाली.

(b) अनुच्छेद 368 नुसार संविधानात बदल करतांना 'दुरुस्ती' अपेक्षित असून 'परिवर्तन' अपेक्षित नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) बरोबर (b) चूक आहे
(2) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत
(3) (b) बरोबर (a) चूक आहे
(4) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत

Notice the following sentences.

(a) The concept of 'Basic Structure' of the Constitution has been established by the judgement of the Supreme Court in the Keshavananda Bharti case.

(b) According to Article 368 of the Constitution changes are expected than altering the Constitution while making amendment.

Answer Options :

(1) (a) is correct but (b) is false
(2) (a) and (b) both are false
(3) (b) is correct but (a) is false
(4) (a) and (b) both are correct

---

26. खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) ज्याप्रमाणे अमेरिकेच्या आणि स्विझर्लंडच्या राज्यघटनेत राज्यांचा महासंघ असल्याचा औपचारिक उल्लेख आहे तसा भारत हा महासंघही नाही आणि दक्षिण आफ्रिका, जर्मनी अथवा ऑस्ट्रेलिया सारखा संघराज्यही नाही.

(b) भारत हे एक वेगळ्या प्रकारचे संघीय (Union) अथवा संयुक्त राज्य (composite state) आहे, त्याने संघराज्यात्मक पद्धती असूनही राष्ट्राचे हितसंबंध सर्वश्रेष्ठ असले पाहिजे हे तत्व जपले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (a) बरोबर
(2) विधान (b) बरोबर
(3) दोन्हीही विधाने बरोबर
(4) दोन्हीही विधाने चुकीची

Consider the following statements.

(a) India is neither a confederation of states as formally mentioned in the Constitution of the USA and Switzerland nor is a federation like that of South Africa, Germany or Australia.

(b) India is a Union or composite state of a novel type. It enshriries the principle that inspite of federalism the national interest ought to be paramount.

Answer Options :

(1) Statement (a) is correct
(2) Statement (b) is correct
(3) Both the statements are correct
(4) Both the statements are false

---

27. खालील विधाने लक्षात घ्या.

(a) 1951 ला संविधानात पहिली दुरुस्तीद्वारे अनुच्छेद 15(4) चा समावेश करण्यात आला.

(b) चंपकम दोराईराजन विरुद्ध मद्रास राज्य खटल्यात जातिआधारित आरक्षणास विरोध करण्यात आला होता.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर असून (a) हा (b) चा परिणाम आहे.

(2) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर असून (b) हा (a) चा परिणाम आहे.

(3) (a) बरोबर असून (b) चूक आहे.

(4) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत.

Notice the following sentences.

(a) In 1951 Article 15(4) was added to the Constitution by the First Amendment to the Constitution.

(b) In Champakam Dorairajan versus Madras state case main objection was to caste base reservation.

Answer Options :

(1) (a) and (b) both are correct and (a) is a impact of (b)

(2) (a) and (b) both are correct and (b) is a impact of (a)

(3) (a) is correct but (b) is false

(4) (a) and (b) both are false

---

28. भारताच्या महान्यायवादी या पदाबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान/ने **बरोबर** आहे/त?

(a) महान्यायवादी पदाचा कार्यकाळ राज्यघटनेने तीन वर्षे निश्चित केलेला आहे.

(b) महान्यायवादी पद हे माहिती अधिकार कायद्याच्या कक्षेत येत नाही कारण ते काही सार्वजनिक प्राधिकरण नाही.

(c) सर्वोच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश होण्यासाठी जी पात्रता असते ती महान्यायवादीकडे असली पाहिजे.

(d) महान्यायवादीचे मानधन संसदेद्वारा निश्चित केले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (b), (c) आणि (d) (4) फक्त (c)

Which of the following statements is/are correct with regard to the office of the Attorney General of India ?

(a) The term of office of the Attorney General is 3 years and is fixed by the Constitution.

(b) The office of the Attorney General does not come under the ambit of RTI Act because it is not a public authority.

(c) Attorney General must be qualified to become a judge of the Supreme Court.

(d) Remuneration of the Attorney General is fixed by Parliament.

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (b), (c) and (d) (4) Only(c)

---

29. उद्देश पत्रिकेतील समाजवादी शब्दाला आज विसंगती होताना दिसते कारण ________.

(1) शासनाचे मुक्त अर्थव्यवस्थेचे धोरण

(2) जागतिक धोरणाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील दबाव

(3) शासनाने उद्योगपतींना पुरक असे केलेले कायदे

(4) यापैकी नाही

The word in the Preamble 'Socialism' is observed to be discrepant nowadays because________.

(1) Government's liberal economic policy

(2) The pressure of globalization on the Indian economy

(3) The laws created by the government in favour of the industrialists

(4) None of these

---

30. अनुच्छेद 352 हे अनुच्छेद 356 पेक्षा कसे वेगळे आहे? खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) राष्ट्रीय आणीबाणीस संसदीय मान्यता एक महिन्यात मिळणे आवश्यक आहे तर राष्ट्रपती राजवटीच्या बाबतीत दोन महिन्यांचा कालावधी दिलेला आहे.

(b) अनुच्छेद 352 खालील आणीबाणीस मान्यतेसाठी संसदेच्या विशेष बहुमताची आवश्यकता असते तर राष्ट्रपती राजवटीस केवळ साध्या बहुमताची गरज असते.

(c) राष्ट्रीय आणीबाणी ही दर सहा महिन्यांसाठी संसदीय मान्यतेच्या अटीवर कितीही काळ चालू राहू शकते तर राष्ट्रपती राजवटीचा कमाल कालावधी हा एक वर्षाचा असतो.

वरीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे?

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) वरीलपैकी एकही नाही

How Article 352 differs from Article 356 ? Consider the following statements.

(a) Parliamentary approval for National Emergency must come within one month, in the case of President's Rule two months time is allowed.

(b) The Emergency under Article 352 has to be approved by Parliament by special majority, while President's Rule just requires approval by simple majority.

(c) National Emergency can continue for any period of time subject to Parliamentary approval every six months, while President's Rule has a maximum period of one year.

Which of the statements given above is **incorrect** ?

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) None of the above

---

31. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 च्या कोणत्या कलमांतर्गत आयोगाचे अधिकार आणि कार्ये दिली आहेत?

(1) कलम 13 (2) कलम 16 (3) कलम 15 (4) कलम 22

Powers and functions of commission are laid down under which of the section of Maharashtra Right to Public Service Act, 2015 ?

(1) Section 13 (2) Section 16 (3) Section 15 (4) Section 22

---

32. माहिती अधिकार कायद्यातील खालीलपैकी कोणते कलम माहिती आयोगाचे अधिकार आणि कार्ये यांच्याशी संबंधित आहे?

(1) 16 (2) 25 (3) 19 (4) 18

Which of the following section of Right to Information Act deals with powers and functions of Information Commissions ?

(1) 16 (2) 25 (3) 19 (4) 18

---

33. माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 मध्ये किती प्रकरणे आणि किती कलमे आहेत ?

(1) 5 प्रकरणे आणि 30 कलमे (2) 6 प्रकरणे आणि 30 कलमे

(3) 5 प्रकरणे आणि 35 कलमे (4) 6 प्रकरणे आणि 31 कलमे

How many Chapters and Sections are there in RTI Act 2005 ?

(1) 5 Chapters & 30 Sections (2) 6 Chapters & 30 Sections

(3) 5 Chapters & 35 Sections (4) 6 Chapters & 31 Sections

---

34. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 च्या कलम 2 (j) मधिल स्थानिक प्राधिकरणाच्या अर्थाच्या अनुषंगाने वेगळेपण ओळखा.

(1) महानगर पालिका

(2) नगर परिषद

(3) राज्य शासनाकडून वित्तीय सहाय्य मिळणारी अशासकीय संघटना

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Under section 2 (j) of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 regarding meaning of local authority find odd man out.

(1) Municipal Corporation

(2) Municipal Council

(3) Any non-governmental organisation receiving financial assistance from the state government

(4) None of the above

---

35. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 नुसार मुख्य आयुक्त किंवा आयुक्त :

(a) पुनर्नियुक्त केले जाऊ शकतात.

(b) मुख्य न्यायमुर्ती समक्ष शपथ ग्रहण करतात.

(c) राज्यपालांना उद्देशुन, कोणत्याही वेळी, आपल्या पदाचा राजीनामा देवू शकतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) आणि (b) बरोबर आहेत (2) फक्त (b) आणि (c) बरोबर आहेत

(3) फक्त (c) बरोबर आहे (4) फक्त (a) बरोबर आहे

The Commissioner or Chief Commissioner under Maharashtra Right to Public Service Act 2015 :

(a) Can be reappointed.

(b) Takes oath before Chief Justice.

(c) Can resign by addressing to Governor at any time.

Answer Options :

(1) Only (a) and (b) are right (2) Only (b) and (c) are right

(3) Only (c) is right (4) Only (a) is right

---

36. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 मधिल कलम __________ मध्ये सेवा हक्क याचा अर्थ दिलेला आहे.

(1) कलम 2 (m) (2) कलम 2 (n) (3) कलम 2 (o) (4) कलम 2 (p)

Under section __________ of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 the meaning of Right to Service is given.

(1) Section 2 (m) (2) Section 2 (n) (3) Section 2 (o) (4) Section 2 (p)

---

37. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 मधिल कलम __________ मध्ये प्रथम अपील प्राधिकाऱ्यावर शास्ती लादण्याची तरतूद दिलेली आहे.

(1) कलम 9(2) (2) कलम 10(1)(b)

(3) कलम 10(1)(c) (4) कलम 10(2)

Under section __________ of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 the provision regarding imposing penalty on first appellate authority is given.

(1) Section 9(2) (2) Section 10(1)(b)

(3) Section 10(1)(c) (4) Section 10(2)

---

38. प्रथम अपिलावरील निर्णय प्राप्त झाल्यानंतर किती दिवसात दुसरे अपील दाखल करता येईल?

(1) 90 दिवस (2) 60 दिवस (3) 45 दिवस (4) 30 दिवस

Within how many days after receiving decision on the first appeal, a second appeal can be filed ?

(1) 90 days (2) 60 days (3) 45 days (4) 30 days

---

39. माहिती अधिकार कायदा 2005 अन्वये, जनमाहिती अधिकाऱ्यावर लादण्यात येणाऱ्या दंडाच्या रकमेबाबत काय तरतूद आहे ?

(1) दंडाची एकूण रक्कम रू. 25,000/- पेक्षा अधिक असू नये.

(2) दंडाची एकूण रक्कम रू. 50,000/- पेक्षा अधिक असू नये.

(3) दंडाची एकूण रक्कम जनमाहिती अधिकारी यांच्या वेतनापेक्षा अधिक असू नये.

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

What is the provision relating to maximum penalty under the RTI Act 2005, to the (PIO) Public Information Officer ?

(1) The Total Amount of Penalty shall not exceed Rs. 25,000/-

(2) The Total Amount of Penalty shall not exceed Rs. 50,000/-

(3) Total Amount of Penalty shall not exceed salary of the PIO.

(4) None of the above

---

40. भारताचे मुख्य माहिती आयुक्त (CIC) कोण आहेत ?

(1) राधा कृष्णा माथुर (2) बिमला जुल्का
(3) के.वाय. सिंग (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Who is the Chief Information Commissioner (CIC) of India ?

(1) Radha Krishna Mathur (2) Bimala Julka
(3) K.Y. Singh (4) None of the above

---

41. ऑपरेटींग सिस्टीम विंडोज सीई.नेट :

(a) एम्बेडेड डीव्हाईसेस साठी ज्यांना रिअल टाईम ऑपरेटींग सिस्टीम लागते त्यासाठी विशेषतः डिझाईन केलेली आहे.
(b) कर्नल ऑफ विंडोज विस्ता वर आधारित आहे.
(c) ही नेटवर्किंग ऑपरेटिंग सिस्टीम आहे.
(d) ही विंडोज सीई. ची नविन आवृत्ती आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहे?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) फक्त (a) (4) (a) आणि (d)

Windows CE.NET operating system :

(a) Designed especially for embedded devices requiring real time operating system.
(b) Based on the kernel of windows vista.
(c) It is networking operating system.
(d) It is latest version of windows CE.

Which of the statement given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) only (a) (4) (a) and (d)

---

42. डिजीटल इंडिया प्रोग्रामचे स्तंभ 4 व 5 म्हणजे 'ई–गव्हर्नन्स' आणि '__________'.

(1) ई–ग्रीन (2) ई–भारत (3) ई–क्रांती (4) ई–कॉमर्स

The pillars 4 and 5 of the Digital India programme, namely 'e-Governance' and '__________'.

(1) e-Green (2) e-Bharat (3) e-Kranti (4) e-Commerce

---

43. महाराष्ट्र शासनाच्या स्वतंत्रपणे स्थापीत डेटा सेंटर द्वारे खालीलपैकी कोणती सेवा पुरविली जाते?

(1) IaaS, इन्फ्रास्ट्रक्चर ॲज अ सर्व्हीस (2) PaaS, प्लॅटफॉर्म ॲज अ सर्व्हीस
(3) क्लाउड कॉम्पुटींग (4) वरीलपैकी सर्व

With the set up of State Data Center (SDC), Govt. of Maharashtra provides :

(1) IaaS, Infrastructure as a Service (2) PaaS, Platform as a Service
(3) Cloud Computing (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. 1968 साली अमेरीकेच्या डिफेन्स ॲडव्हान्स रीसर्च प्रोजेक्ट एजन्सी आणि बी.बी.एन. या संस्थांनी एकत्र येवून खालीलपैकी कशाची निर्मीती केली?

(1) www (वर्ल्ड वाईड वेब) (2) इंटरनेट

(3) ARPANET (अर्पानेट) (4) LAN (लॅन)

In 1968 the Defence Advanced Research Project Agency (DARPA) and the BBN in USA joined hands to create :

(1) www (world wide web) (2) Internet

(3) ARPANET (4) LAN

---

45. सेवारत व निवृत्त कर्मचाऱ्यासाठी भारत सरकारच्या कोणत्या मंत्रालयाने 'निवारण' हे तक्रारीसाठी पोर्टल चालू केले आहे ?

(1) संरक्षण मंत्रालय (2) दुरसंचार मंत्रालय

(3) रेल्वे मंत्रालय (4) विमान उड्डाण मंत्रालय

'Nivaran' a grievance redressal portal is launched by which of the following ministry of Govt. of India for its employees who are working or retired ?

(1) Defence Ministry (2) Telecommunication Ministry

(3) Railway Ministry (4) Civil Aviation Ministry

---

46. संगणकातील हॅकिंग व त्या संदर्भातील शिक्षा हा भाग भारत सरकारच्या माहिती तंत्रज्ञान ॲक्ट मधिल कोणत्या कलमात मोडतो ?

(1) कलम 61 (2) कलम 63 (3) कलम 66 (4) कलम 69

Which section of Govt. of Indias IT act deals with hacking computer system and penalties ?

(1) Section 61 (2) Section 63 (3) Section 66 (4) Section 69

---

47. ट्रॅफीक पोलीस कायदा व नियमांची अंमलबाजावणी करण्यासाठी मोबाईल वर चालणारी खालीलपैकी __________ ही सिस्टीम वापरतात.

(1) e-पोलीस (2) e-ट्रॅफीक (3) e-फाईन (4) e-चलान

__________ is comprehensive digital system used by traffic department on the mobile base application for enforcement of law rules and regulations.

(1) e-police (2) e-traffic (3) e-fine (4) e-challan

---

48. डोमेनच्या नावातील डॉट ओ आर जी (•org) ही बिरुदावली खालीलपैकी __________ प्रकारच्या अस्थापनांसाठी वापरली जाते.

(1) शासकीय (Govt.) (2) खाजगी (Private)

(3) इतर (4) वरीलपैकी एकही नाही

In the domain name the extension '•org' (dot org) stands for the representation of __________ type of organisations.

(1) Government (2) Private

(3) Miscellaneous (4) None of the above

---

49. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या कॉम्प्युटर प्रणालीत एका चीप वर अनेक प्रोसेसर असून एकाच वेळेस अनेक माहित्यांचे विश्लेषण होते?

(1) आय.बी.एम. 360/370 (2) आय.बी.एम. 801

(3) एम.आय.पी.एस. (4) इंटल कोर ड्युओ आय3, आय5, आय7

More processor's on single chip can run multiple instructions at same time applies to following computer models :

(1) IBM 360/370 (2) IBM 801

(3) MIPS (4) Intel core Duo i3, i5, i7

---

50. एम.ओ.एस.क्यु.यु.आय.टी. हे व्याधींवरील निरीक्षण प्रणाली भारतातील __________ या कंपनीने तयार केली.

(1) सी–डॅक (2) जी–कॅड (3) एन.आय.आय.टी. (4) एन.आय.सी.

MoSQuIT a disease surveillance system developed by __________ company in India.

(1) C-DAC (2) G-CAD (3) NIIT (4) NIC

---

51. महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक समूह विकास योजनेंतर्गत प्रकल्पाच्या सामायिक सुविधा केंद्र उभारणीसाठी आवश्यक यंत्रसामग्री व इतर बाबींची खरेदी प्रक्रिया कोणत्या समितीमार्फत होते?

(1) राज्यस्तरीय समिती (2) जिल्हास्तरीय समिती

(3) विभागीय समिती (4) यापैकी एकही नाही

Which committee implement the purchase procedure for procurement of machineries and other items required for common facility centre of the project under Maharashtra State Industrial Cluster Development Programme Scheme ?

(1) State Level Committee (2) District Level Committee

(3) Regional Committee (4) None of the above

---

52. राज्यातील महिला उद्योजकांसाठी विशेष धोरण - 2017 नुसार पात्र उत्पादन उद्योगांना खालीलप्रमाणे लाभ दिले जातात.

(a) भांडवली अनुदान - 15% ते 35%

(b) व्याज दर अनुदान - 5%

(c) कामगार कल्याण सहाय्य

(d) वीज दर अनुदान

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **चुकीचे** आहेत?

(1) फक्त (c) (2) फक्त (d) (3) फक्त (a) व (b) (4) वरील सर्व

As per the special policy for women entrepreneurs in the state - 2017, the following benefits are given to eligible manufacturing industries :

(a) Capital Subsidy - 15% to 35%

(b) Interest Subsidy - 5%

(c) Labour welfare assistance

(d) Subsidy for electricity tariff

Which of the above given statement is/are **wrong** ?

(1) Only (c) (2) Only (d) (3) Only (a) and (b) (4) All of the above

---

53. महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण 2019 ची खालीलप्रमाणे उद्दिष्टे आहेत :

(a) सन 2023-24 पर्यंत राज्याचा प्रकल्प उत्पन्न व उत्पादन क्षेत्राचा हिस्सा 25% गाठणेसाठी उत्पादन क्षेत्राचा वाढीचा दर 12% ते 13% पर्यंत राखणे.

(b) 10 लाख कोटींचे गुंतवणूक आकर्षण करणे.

(c) सन 2023-24 पर्यंत 40 लक्ष रोजगारांची संधी निर्माण करणे.

उपरोक्तसाठी कोणता पर्याय **बरोबर** आहेत?

(1) सर्व बरोबर (2) सर्व चूक

(3) फक्त (a) व (b) बरोबर (4) फक्त (c) बरोबर

Maharashtra Industrial Policy 2019 Targets are as follows :

(a) To keep the growth rate of manufacturing sector at 12% to 13% to achieve 25% share of state project revenue and manufacturing sector by 2023-24.

(b) To attract investment of Rs. 10 lakh crore.

(c) To create 40 lakhs employment opportunities by the year 2023-24.

Which option is **correct** with respect to above ?

(1) All correct (2) All wrong

(3) Only (a) and (b) correct (4) Only (c) correct

---

54. जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजनेमध्ये उद्योगामधील यंत्रसामग्री गुंतवणूक किती असणे आवश्यक आहे?

(1) रु. 2 लाख पेक्षा कमी (2) रु. 5 लाखाच्या वर

(3) रु. 50 लाखाच्या वर (4) रु. 1 कोटीच्या वर

Investment in plant and machinery should be in what extent in District Industries Centre loan scheme ?

(1) Below Rs. 2 lakhs (2) Above Rs. 5 lakhs

(3) Above Rs. 50 lakhs (4) Above Rs. 1 crore

---

55. भारताचे पहिले आद्योगिक धोरण ठराव कोणत्या वर्षी जाहीर करण्यात आला?

(1) 1952 (2) 1948 (3) 1955 (4) 1960

The first ever Industrial Policy Resolution of India was announced in which year ?

(1) 1952 (2) 1948 (3) 1955 (4) 1960

---

56. सामूहिक प्रोत्साहन योजना 2019 नुसार, पात्र सूक्ष्म, लघु व मध्यम निर्मिती उद्योगांना खालीलप्रमाणे लाभ देण्यात येतात.

(a) भांडवली अनुदान

(b) व्याज अनुदान

(c) विद्युत शुल्क माफी

(d) मुद्रांक शुल्क माफी

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (a), (b)

(3) फक्त (b), (c), (d) (4) वरील सर्व

According to the package scheme of incentives 2019 the following benefits are given to eligible micro, small and medium manufacturing industries.

(a) Capital subsidy

(b) Interest subsidy

(c) Exemption from electricity duty

(d) Waiver of stamp duty

Which of the above given statement is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (a), (b)

(3) Only (b), (c), (d) (4) All of the above

---

57. महाराष्ट्राचे नवीन औद्योगिक धोरण 2019 बाबत :
(a) हे धोरण शासन निर्णयाद्वारे दि. 7 मार्च 2019 रोजी जाहीर करण्यात आले.
(b) सदर धोरणाचा कालावधी 1 एप्रिल 2019 पासून पुढील पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी लागू राहील.
(c) सन 2023-24 पर्यंत 50 लाख लोकांसाठी रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे हा या धोरणाचा लक्षांक आहे.
(d) नवीन फ्लॅगशीप योजनेचा शुभारंभ–मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती योजना.
वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत?
(1) फक्त (d) (2) फक्त (b), (c) (3) फक्त (a), (b), (c) (4) फक्त (a), (b), (d)
About New Industrial Policy 2019 of Maharashtra :
(a) This policy is declared by Government Resolution on 7 March 2019.
(b) This policy shall be valid for a period of five years from 1 April 2019.
(c) The target of this policy is to create employment opportunities for 50 lakh people by 2023-24.
(d) Launching of new flagship scheme - Chief Minister Employment Generation Programme.
Which of the above statement/s is/are **correct** ?
(1) Only (d) (2) Only (b), (c) (3) Only (a), (b), (c) (4) Only (a), (b), (d)

---

58. विशेष घटक योजनेअंतर्गत निवासी उद्योजकता विकास प्रशिक्षण शिबीर कालावधी किती दिवसांचा असतो?
(1) 12 दिवस (2) 15 दिवस (3) 30 दिवस (4) 45 दिवस
What is the duration of Residential Entrepreneurship Development Training Camp under special component plan ?
(1) 12 days (2) 15 days (3) 30 days (4) 45 days

---

59. मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम योजनेबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.
(a) पात्र उद्योग/व्यवसाय अंतर्गत उत्पादन प्रकाराच्या प्रवर्गातील प्रकल्पासाठी प्रकल्प किंमत कमाल मर्यादा रूपये 50.00 लाख आहे.
(b) विशेष प्रवर्गामध्ये अनुसूचित जाती/जमाती/महिला/अपंग/माजी सैनिक या प्रवर्गांचा समावेश आहे.
(c) पात्र उद्योग/व्यवसाय अंतर्गत सेवा प्रवर्ग प्रकल्पासाठी प्रकल्प किंमत कमाल मर्यादा रू. 30 लाख आहे.
(d) शैक्षणिक पात्रता रू. 25 लाखावरील प्रकल्पासाठी 10 वी उत्तीर्ण.
वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत?
(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त
(3) (a), (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (d)
Consider the following statements related to Chief Minister Employment Generation Programme Scheme :
(a) Project cost for manufacturing category is Rs. 50.00 lakh (maximum) for eligible enterprises.
(b) Special category includes SC/ST/women/differently abled/Ex-service men.
(c) Project cost for Service Category Project is Rs. 30 lakh (maximum) under eligible enterprises.
(d) Educational qualification : 10th Std. pass for the project above Rs. 25 lakh.
Which of the statement given above is/are **correct** ?
(1) (a) only (2) (a) and (b) only
(3) (a), (b) and (c) (4) (a), (b) and (d)

---

60. जिल्हास्तरीय स्थानिक लोकांना रोजगार समितीचे अध्यक्ष कोण असतात?

(1) जिल्हा सहाय्यक संचालक, जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र

(2) सहाय्यक कामगार आयुक्त

(3) महाव्यवस्थापक जिल्हा उद्योग केंद्र

(4) वरीलपैकी एकही नाही.

Who is the chairman of the District Level Employment to local person committee ?

(1) District Assistant Director, District Employment and Self Employment Guidance Centre

(2) Assistant Labour Commissioner

(3) General Manager, District Industries Centre

(4) None of the above

---

61. MSMED कायदा 2006, कधीपासून अमंलात आला?

(1) 01 एप्रिल 2006 (2) 02 मार्च 2007

(3) 01 मे 2006 (4) 02 ऑक्टोबर 2006

When did the MSMED Act 2006 come into force ?

(1) 01 April 2006 (2) 02 March 2007

(3) 01 May 2006 (4) 02 October 2006

---

62. औद्योगिक (विकास व नियमन) अधिनियम, 1951 मधील खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) औद्योगिक (विकास व नियमन) अधिनियम, 1951 मध्ये एकूण 3 शेड्युल आहेत.

(b) औद्योगिक (विकास व नियमन) अधिनियम, 1951 मधील तिसऱ्या शेड्युलमध्ये 3 अधिनियमांची यादी समाविष्ट आहे.

(i) औद्योगिक सेवायोजन (स्थायी आदेश) अधिनियम, 1946 (1946 मधील 20 वा)

(ii) औद्योगिक विवाद कायदा, 1947 (1947 मधील 14 वा)

(iii) किमान वेतन अधिनियम, 1948 (1948 मधील 11 वा)

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत?

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) दोन्ही

(3) (b) फक्त (4) यापैकी एकही नाही

Consider the following statements related to IDR Act, 1951 :

(a) In IDR Act, 1951 there are 3 schedules.

(b) In the third schedule of IDR Act, 1951 there are list of 3 Acts namely as

(i) The Industrial Employment (Standing orders) Act, 1946 (20 of 1946)

(ii) The Industrial Disputes Act, 1947 (14 of 1947)

(iii) The Minimum Wages Act, 1948 (11 of 1948)

Which of the statement given above is/are **correct** ?

(1) (a) only (2) (a) and (b) both

(3) (b) only (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

63. MSMED कायदा, 2006 चे कोणते कलम निर्धारित तारीख आणि पुरवठादारास चक्रवाढ व्याज दराने प्रदान करण्याच्या उत्तरदायित्वा संबंधित आहे?

(1) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 16

(2) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 14

(3) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 13

(4) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 18

Which section of the MSMED Act, 2006 deal with the appointed date and liability to pay compound interest to supplier ?

(1) Section 16 of the MSMED Act, 2006

(2) Section 14 of the MSMED Act, 2006

(3) Section 13 of the MSMED Act, 2006

(4) Section 18 of the MSMED Act, 2006

---

64. उद्योग (विकास व नियमन) अधिनियम 1951, कलम 6(1) नुसार, केंद्र शासन अधिसूचनेद्वारे अनुसूचित उद्योग किंवा अनुसूचित उद्योगांच्या गटासाठी व्यक्तिंचे एक मंडळ स्थापन करू शकते, ज्याला ________ असे म्हणतात.

(1) सल्लागार परिषद (2) विकास परिषद

(3) कार्यकारी परिषद (4) यापैकी नाही

According to Section 6(1) of The Industries (Development and Regulation) Act 1951, Central Government may, by notified order, establish for scheduled industry or group of scheduled industries, a body of persons to be called as ________.

(1) Advisory Council (2) Development Council

(3) Executive Council (4) None of above

---

65. उद्योग (विकास व नियमन) अधिनियम 1951, कलम 5(2) अन्वये केंद्रीय सल्लागार परिषदेत एक अध्यक्ष आणि असे इतर सदस्यांचा समावेश असेल, ज्यांची संख्या ________ पेक्षा जास्त नसेल.

(1) 25 (2) 30 (3) 35 (4) 40

According to the Industries (Development and Regulation) Act 1951, section 5(2), the central advisory council shall consist of a chairman and such other members, not exceeding ________ in number.

(1) 25 (2) 30 (3) 35 (4) 40

---

66. औद्योगिक (विकास व नियमन) अधिनियम, 1951 अंतर्गत औद्योगिक उपक्रमांना अनुज्ञाप्ती किंवा परवानगी देणेबाबत कोणत्या कलमान्वये विशद केले आहे?

(1) कलम 14 (आय डी आर ॲक्ट, 1951)

(2) कलम 3 (आय डी आर ॲक्ट, 1951)

(3) कलम 18E (आय डी आर ॲक्ट, 1951)

(4) कलम 18FB (आय डी आर ॲक्ट, 1951)

Procedure for the grant of licence of permission to industries is mentioned in which section of the Industries (Development and Regulation) Act, 1951 :

(1) Section 14 of IDR Act, 1951

(2) Section 3 of IDR Act, 1951

(3) Section 18E of IDR Act, 1951

(4) Section 18FB of IDR Act, 1951

---

67. उद्योग (विकास व नियमन) अधिनियम 1951 संबंधी :

(a) हा अधिनियम 15 डिसेंबर 1951 पासून अंमलात आला.

(b) या अधिनियमात एकूण 32 कलमे आहेत.

(c) या अधिनियमात एकूण 3 परिशिष्टे आहेत.

(d) या अधिनियमातील तिसरे परिशिष्ट हे विकास परिषदेकडे सोपविण्यात येऊ शकणारी कार्ये याच्याशी संबंधित आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत?

(1) फक्त (c)   (2) फक्त (a) व (d)

(3) फक्त (b) व (c)   (4) वरील सर्व

About The Industries (Development and Regulation) Act 1951 :

(a) This act came into force on 15 December 1951.

(b) There are 32 Sections in this Act.

(c) There are 3 Schedules in this Act.

(d) The Third Schedule of this Act deals with functions which may be assigned to Development Council.

Which of the above statement is/are **correct** ?

(1) Only (c)   (2) Only (a) and (d)

(3) Only (b) and (c)   (4) All of above

---

68. सूक्ष्म आणि लघु उद्योग सुविधा परिषदेची रचना एम एस एम ई डी कायदा, 2006 च्या कलम __________ मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

(1) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 24
(2) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 22
(3) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 21
(4) एम एस एम ई डी कायदा, 2006 चे कलम 23

Composition of micro and small enterprises facilitation council is provided in section __________ of the MSMED Act, 2006.

(1) Section 24 of the MSMED Act, 2006
(2) Section 22 of the MSMED Act, 2006
(3) Section 21 of the MSMED Act, 2006
(4) Section 23 of the MSMED Act, 2006

---

69. उद्योग (विकास व नियमन) अधिनियम 1951 नुसार कलम व त्याची तरतूद यांच्या जोड्या लावा :

	कलम		तरतूद
(a)	5	(i)	विदयमान औद्योगिक उपक्रमांची नोंदणी
(b)	8	(ii)	परिक्षणाचा अधिकार
(c)	10	(iii)	केंद्रीय सल्लागार परिषद – स्थापना, गठन व त्याचे कार्ये
(d)	19	(iv)	विकास परिषदेचे विघटन

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

Match the section and its provision according to the Industries (Development and Regulation) Act 1951 :

	Section		Provision
(a)	5	(i)	Registration of existing industrial undertakings
(b)	8	(ii)	Power of inspection
(c)	10	(iii)	Establishment and Constitution of Central Advisory Council and its function
(d)	19	(iv)	Dissolution of Development Councils

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

---

70. एम एस एम ई डी कायदा 2006 चे कलम 10 __________ संबंधित आहे.

(1) केंद्र सरकारकडून अनुदान

(2) क्रेडिट सुविधा

(3) ज्या तारखेपासून आणि दराने व्याज देय आहे

(4) न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र

Section 10 of the MSMED Act, 2006 deals with __________.

(1) Grant by Central Government

(2) Credit Facility

(3) Date from which and rate at which interest is payable

(4) Jurisdiction of Court

---

71. सेझ ॲक्ट 2005 मधील कलम 12 कशाशी संबंधित आहे?

(1) विकास आयुक्तांची कार्ये

(2) नवीन उद्योग घटकाची उभारणी

(3) कर, शुल्क किंवा सेसमधून सूट

(4) तपासणी एजन्सी

What is the Section 12 of The Special Economic Zone Act 2005 deals with ?

(1) Functions of Development Commissioner

(2) Setting up of unit

(3) Exemption from Taxes, duties or cess

(4) Agency to inspect

---

72. विशेष आर्थिक क्षेत्र अधिनियम 2005 मध्ये किती परिशिष्टे आहेत?

(1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5

How many schedules are there in special Economic Zones Act 2005 ?

(1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5

---

73. दि इंडियन पेटंट अँड डिझाईन ॲक्ट 1911 मधील कोणत्या कलमामध्ये 'पेटंटच्या रजिस्टर' बद्दल विशद केले आहे?

(1) कलम 20 (इंडियन पेटंट अँड डिझाईन ॲक्ट 1911)

(2) कलम 70 (इंडियन पेटंट अँड डिझाईन ॲक्ट 1911)

(3) कलम 47 (इंडियन पेटंट अँड डिझाईन ॲक्ट 1911)

(4) कलम 49 (इंडियन पेटंट अँड डिझाईन ॲक्ट 1911)

Which section of The Indian Patent and Design Act 1911 deals with 'Register of Patents' ?

(1) Section 20 of Indian Patent and Design Act 1911

(2) Section 70 of Indian Patent and Design Act 1911

(3) Section 47 of Indian Patent and Design Act 1911

(4) Section 49 of Indian Patent and Design Act 1911

---

74. कारखाने अधिनियम 1948 नुसार 'कारखाना' याची व्याख्या कोणत्या कलमान्वये केली आहे?

(1) कारखाने अधिनियम 1948 कलम 2(b)

(2) कारखाने अधिनियम 1948 कलम 2(k)

(3) कारखाने अधिनियम 1948 कलम 2(m)

(4) कारखाने अधिनियम 1948 कलम 2(n)

Which section of The Factories Act 1948 defines 'Factory' ?

(1) Section 2(b) of The Factories Act 1948

(2) Section 2(k) of The Factories Act 1948

(3) Section 2(m) of The Factories Act 1948

(4) Section 2(n) of The Factories Act 1948

---

75. कारखाने अधिनियम 1948 नुसार "कल्याण अधिकारी" यांच्या नेमणुकांविषयी कोणत्या कलमान्वये विशद केले आहे?

(1) कलम 45 (2) कलम 49 (3) कलम 51 (4) कलम 55

Which section of The Factories Act 1948 deals with appointment of 'Welfare Officers' ?

(1) Section 45 (2) Section 49 (3) Section 51 (4) Section 55

---

76. पेटंट ऍक्ट 1970 नुसार पेटंट दाखल करण्यास कोण पात्र आहे ?

(a) शोधाचा खरा व प्रथम शोध करण्याचा दावा करणारा वा करणारी कोणतीही व्यक्ती

(b) खरा आणि प्रथम शोध करत असल्याचा दावा करणाऱ्या व्यक्ती द्वारे नियुक्ती केलेली कोणतीही व्यक्ती

(c) मृत्युपुर्वी पेटंट करण्यास पात्र असलेल्या मृत व्यक्तीचा कायदेशीर प्रतिनिधी

पर्यायी उत्तरे :

(1) सर्व बरोबर (2) फक्त (b)

(3) वरीलपैकी कोणताही पर्याय नाही (4) फक्त (a)

Who is eligible to file a patent under the patent act 1970 ?

(a) Any person claiming or making a genuine and first claim to discovery.

(b) Any person appointed by a person claiming to be making a genuine original search.

(c) Legal representative of any decreased person who was entitled to a patent prior to his death.

Answer Options :

(1) All correct (2) Only (b)

(3) None of the above (4) Only (a)

---

77. महाराष्ट्र इलेक्ट्रिसिटी ड्युटी अधिनियम 2016 मधील कोणत्या कलमान्वये को–जनरेशनची व्याख्या विशद केली आहे?

(1) कलम 2(b) (2) कलम 2(f) (3) कलम 2(n) (4) कलम 2(m)

Which section of Maharashtra Electricity Duty Act 2016 defines 'Co-generation' ?

(1) Section 2(b) (2) Section 2(f) (3) Section 2(n) (4) Section 2(m)

---

78. कारखाने अधिनियम 1948 मधील कलम 2(k) कशाशी संबंधित आहे :

(1) उत्पादन प्रक्रिया (2) कारखाना

(3) कामगार (4) यापैकी एकही नाही

Section 2(k) of The Factories Act 1948 is related to what ?

(1) Manufacturing Process (2) Factory

(3) Worker (4) None of these

---

79. भारतात पहिला फॅक्टरी ॲक्ट कोणत्या वर्षी पारित करण्यात आला?

(1) 1891 (2) 1881 (3) 1875 (4) 1889

In which year the First Factory Act was passed in India ?

(1) 1891 (2) 1881 (3) 1875 (4) 1889

---

80. कारखाना अधिनियम 1948 अन्वये :

(a) प्रौढ याचा अर्थ जिच्या वयास अठरावे वर्ष पूर्ण झाले आहे ती व्यक्ती असा आहे.

(b) किशोर याचा अर्थ जिच्या वयास पंधरावे वर्ष पूर्ण झाले आहे, परंतु अठरावे वर्ष पूर्ण झालेले नाही ती व्यक्ती असा आहे.

(c) बालक याचा अर्थ जिच्या वयास चौदावे वर्ष पूर्ण झालेले नाही ती व्यक्ती असा आहे.

(d) अल्पवयीन व्यक्ती याचा अर्थ जी एकतर बालक आहे किंवा किशोर आहे ती व्यक्ती असा आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **चूक** आहे/त?

(1) फक्त (d) (2) फक्त (c)

(3) फक्त (a), (b) आणि (d) (4) वरील सर्व

According to Factories Act 1948 :

(a) Adult means a person who has completed his eighteenth year of age.

(b) Adolescent means a person who has completed his fifteenth year of age but not completed his eighteenth year.

(c) Child means a person who has not completed his fourteenth year of age.

(d) Young person means a person who is either a child or an adolescent.

Which of the above given statement is/are **wrong** ?

(1) Only (d) (2) Only (c)

(3) Only (a), (b) and (d) (4) All of above

---

81. राष्ट्रीय कंपनी विधी अभिकरणाचे इतर सदस्य हे त्यांचे वय __________ पूर्ण होईपर्यंत पदावर राहू शकतात.

(1) 67 वर्षे (2) 65 वर्षे (3) 68 वर्षे (4) 70 वर्षे

The other member of National Company Law Tribunal shall hold office until he attains the age of __________ years.

(1) 67 years (2) 65 years (3) 68 years (4) 70 years

---

82. केंद्र शासनाने राष्ट्रीय कंपनी विधी अभिकरणाची स्थापना __________ पासून केलेली आहे.

(1) 15 मार्च 2016 (2) 1 जून 2016

(3) 4 ऑगस्ट 2017 (4) 10 जुलै 2017

The Central Government has Constituted National Company Law Tribunal w.e.f. __________.

(1) 15 March 2016 (2) 1 June 2016

(3) 4 August 2017 (4) 10 July 2017

---

83. सिक इंडस्ट्रीयल कंपनी (स्पेशल प्रोविजन) ऍक्ट कोणत्या वर्षी अंमलात आला?

(1) 1984 (2) 1985 (3) 1986 (4) 1987

The Sick Industrial Companies (Special Provision) Act implemented in which year ?

(1) 1984 (2) 1985 (3) 1986 (4) 1987

---

84. नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिबुनल (एन सी एल टी) नियम 2016 मधील कोणत्या कलमामध्ये ''ट्रान्सफर्ड ॲप्लीकेशन अथवा ट्रान्सफर्ड पिटीशन'' ची व्याख्या विशद केली आहे.

(1) कलम 2(29) (एन सी एल टी नियम 2016)

(2) कलम 2(22) (एन सी एल टी नियम 2016)

(3) कलम 2(23) (एन सी एल टी नियम 2016)

(4) कलम 2(25) (एन सी एल टी नियम 2016)

Which section of The National Company Law Tribunal (NCLT) Rule 2016 defines "transferred application or transferred petition" ?

(1) Section 2(29) of NCLT Rules 2016

(2) Section 2(22) of NCLT Rules 2016

(3) Section 2(23) of NCLT Rules 2016

(4) Section 2(25) of NCLT Rules 2016

---

85. अपीलीय न्यायाधिकरणाच्या कोणत्याही आदेशामुळे व्यथित झालेली कोणतीही व्यक्ती अशा आदेशामुळे उद्भवणाऱ्या कायद्याच्या कोणत्याही प्रश्नावर अपीलीय न्यायाधिकरणाचा आदेश मिळाल्याच्या तारखेपासून _________ दिवसांच्या आत सर्वोच्च न्यायालयात अपील दाखल करू शकते.

(1) 30 दिवस (2) 45 दिवस (3) 60 दिवस (4) 90 दिवस

Any person aggrieved by any order of the Appellate Tribunal may File an appeal to the Supreme Court within _________ days from the date of receipt of the order of the Appellate Tribunal to him on any question of law arising out of such order.

(1) 30 days (2) 45 days (3) 60 days (4) 90 days

---

86. राष्ट्रीय कंपनी विधी अधिकरण (NCLT) ची स्थापना कंपनी कायदा 2013 च्या कोणत्या कलमान्वये झाली आहे?

(1) कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 410 च्या अन्वये

(2) कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 411 च्या अन्वये

(3) कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 408 च्या अन्वये

(4) कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 412 च्या अन्वये

National Company Law Tribunal (NCLT) Constituted under which section of Companies Act 2013 ?

(1) Company Law 2013, Section 410

(2) Company Law 2013, Section 411

(3) Company Law 2013, Section 408

(4) Company Law 2013, Section 412

---

87. महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण 2019 नुसार विशेष अभय योजना जाहीर करण्यात आली आहे. या योजनेचा लाभ खालील निकष पूर्ण करणाऱ्या उद्योग घटकांना देण्यात येईल.

(a) एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी बंद असलेला किंवा न्यायालयाकडून नादार/दिवाळखोर म्हणून घोषित झालेला उद्योग घटक.

(b) भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक सूत्रानुसार पुनरुज्जिवनक्षम नसलेला उद्योग घटक.

(c) उद्योग घटक हस्तांतरणामुळे घटकाच्या व्यवस्थापनात बदल होऊन घटक पुढे यशस्वीरित्या चालू राहिल.

(d) भारतीय रोखे आणि विनिमय मंडळ द्वारा आजारी म्हणून घोषित उद्योग घटक.

वरीलपैकी कोणता/कोणते निकष **बरोबर** आहेत?

(1) फक्त (b), (d) (2) फक्त (d)

(3) फक्त (a), (b), (c) (4) वरील सर्व

According to Maharashtra Industrial Policy 2019, the special Amnesty scheme has been announced. The benefits of this scheme will be given to the industry units which meets the following criteria.

(a) An industry unit that has been closed for more than one year or declared as insolvent by a court.

(b) Non rehabilitative industry unit as per Reserve Bank of India's guidelines.

(c) Even though the changing of management by the transfer of unit and the unit will continue successfully.

(d) Industry unit declared as sick by securities and Exchange Board of India.

Which of above given criteria is/are **correct** ?

(1) Only (b), (d) (2) Only (d)

(3) Only (a), (b), (c) (4) All of above

---

88. नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिबुनल (एन सी एल टी) नियम 2016 मधील कोणत्या कलमामध्ये केसेस निकाली काढणेबाबत (Disposal of Cases) विशद केले आहे?

(1) कलम 144 (एन सी एल टी नियम 2016)

(2) कलम 145 (एन सी एल टी नियम 2016)

(3) कलम 146 (एन सी एल टी नियम 2016)

(4) कलम 156 (एन सी एल टी नियम 2016)

Which Section of The National Company Law Tribunal (NCLT) Rule 2016 deals with "Disposal of Cases" ?

(1) Section 144 of NCLT Rules 2016

(2) Section 145 of NCLT Rules 2016

(3) Section 146 of NCLT Rules 2016

(4) Section 156 of NCLT Rules 2016

---

89. सामूहिक प्रोत्साहन योजना 2019 नुसार, आजारी घटक म्हणजे __________.

(a) उद्योग संचालनालयाने मानलेले व प्रमाणित केलेले सूक्ष्म आणि लघु उत्पादन उपक्रम.

(b) नादारी आणि दिवाळखोरी संहिता 2016 अंतर्गत राष्ट्रीय कंपनी विधी अभिकरणाद्वारे मानले जाणारे मध्यम व मोठे उत्पादन उद्योग.

(c) सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी प्रमाणित केलेले सहकारी घटक/उपक्रम.

(d) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने प्रमाणित केलेले मध्यम उत्पादन उपक्रम.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **चूक** आहेत?

(1) फक्त (b) (2) फक्त (d)

(3) फक्त (a) व (c) (4) वरील सर्व

According to the Package Scheme of Incentives 2019 sick unit shall mean and include :

(a) A micro & small manufacturing enterprise so considered and certified by the Directorate of Industries.

(b) Medium manufacturing enterprises and large scale Industries so considered by National Company Law Tribunal under Insolvency and Bankruptcy code-2016.

(c) Cooperative unit/enterprise so certified by the commissioner of co-operation, state of Maharashtra.

(d) Medium manufacturing enterprise so certified by Maharashtra Industrial Development Corporation.

Which of the above statement/s is/are **wrong** ?

(1) Only (b) (2) Only (d)

(3) Only (a) and (c) (4) All of above

---

90. औद्योगिक आणि आर्थिक पुनर्रचना मंडळ (BIFR) ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?

(1) सन 1987 (2) सन 1985 (3) सन 1988 (4) सन 1989

In which year was Board of Industrial and Economic Restructuring (BIFR) established ?

(1) 1987 (2) 1985 (3) 1988 (4) 1989

---

91. राज्य शासनाच्या दि. 1.12.2016 रोजीच्या शासकीय खरेदी धोरणानुसार निविदा नोटिस प्रसिद्ध झाल्याच्या दिनांकापासून रु. पंचवीस (25) लाख पुढील ते पाच (5) कोटीपर्यंत रकमेच्या खरेदीची निविदा सादर करण्यासाठीचा किमान कालावधी किती आहे?

(1) 4 आठवडे किंवा कामाचे किमान 21 दिवस जे जास्त असेल ते

(2) 2 आठवडे किंवा कामाचे किमान 10 दिवस जे जास्त असेल ते

(3) 3 आठवडे किंवा कामाचे किमान 15 दिवस जे जास्त असेल ते

(4) 1 आठवडा किंवा कामाचे किमान 7 दिवस जे जास्त असेल ते

As per State Govt. Purchase Policy dated 1.12.2016, what is the minimum time period for tender cost of Rs. 25 lakh (Twenty Five) Lakh to Rs. 5 crore (Five crore) from the publication of tender notice to presenting the tender ?

(1) 4 weeks or minimum 21 working days whichever is higher

(2) 2 weeks or minimum 10 working days whichever is higher

(3) 3 weeks or minimum 15 working days whichever is higher

(4) One week or minimum 7 working days whichever is higher

---

92. मधमक्षिका पालन संचालनालय सन 1946 मध्ये __________ येथे स्थापन झाले.

(1) नागपूर (2) लोणावळा

(3) महाबळेश्वर (4) कोल्हापूर

The Directorate of Beekeeping is established in 1946 at __________.

(1) Nagpur (2) Lonawala

(3) Mahabaleshwar (4) Kolhapur

---

93. राज्य शासनाच्या शासकीय सुधारित खरेदी धोरणानुसार (2016) निविदा स्पर्धात्मक होण्यासाठी कमीत कमी किती निविदाकार असणे आवश्यक आहे?

(1) 10 (2) 15 (3) 11 (4) 3

As per State Level Purchase Policy 2016, how many bidders are required to make the tender competitive ?

(1) 10 (2) 15 (3) 11 (4) 3

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

94. खादी व ग्रामोद्योग मंडळामार्फत खालीलपैकी कोणत्या योजना राबविल्या जातात?

(a) मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम

(b) सुधारित बीज भांडवल योजना

(c) विशेष घटक योजना

(d) पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (d) (2) फक्त (a), (b)

(3) फक्त (a), (c), (d) (4) वरील सर्व

Which of the following scheme/s is/are implemented by Khadi and Village Industries Board ?

(a) Chief Minister Employment Generation Programme

(b) Revised Seed Money Scheme

(c) Special Component Plan

(d) Prime Minister Employment Generation Programme

Answer options :

(1) only (d) (2) only (a), (b)

(3) only (a), (c), (d) (4) all of above

---

95. महाराष्ट्र नवीन औद्योगिक धोरण 2019 नुसार खाजगी औद्योगिक मूलभूत/पायाभूत सुविधा विकासास चालना देणेसाठी ________ हे खाजगी औद्योगिक वसाहतीसाठी नियोजन प्राधिकरण असेल.

(1) महाराष्ट्र राज्य लघु उद्योग विकास महामंडळ

(2) उद्योग संचालनालय

(3) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ

(4) महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक व गुंतवणूक महामंडळ

According to Maharashtra New Industrial Policy 2019 for promotion of Private Industrial Infrastructure Development ________ shall be the planning authority for private industrial Estate.

(1) Maharashtra State Small Industries Development Corporation

(2) Directorate of Industries

(3) Maharashtra Industrial Development Corporation

(4) State Industrial and Investment Corporation for Maharashtra

---

96. औद्योगिक विकास महामंडळाचे गठन MIDC Act 1959 अंतर्गत कोणत्या कलमाखाली झाले आहे?

(1) कलम 1 (2) कलम 2 (3) कलम 3 (4) कलम 4

Industrial development corporation is constituted under which section of MIDC Act 1959 ?

(1) Section 1 (2) Section 2 (3) Section 3 (4) Section 4

97. खालीलपैकी खरेदी तत्वे कोणती आहेत?

(a) पैशांची इष्टतम किंवा आदर्श किंमत
(b) शासनाची दिर्घकालीन हीतसंबंध
(c) टिकाऊ खरेदीचे धोरण
(d) भ्रष्टाचारास प्रतिबंध करण्याचे उपाय

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व बरोबर (2) फक्त (a) व (b) बरोबर
(3) फक्त (b), (c) व (d) बरोबर (4) फक्त (c) व (d) बरोबर

Which of the following are the principles of procurement ?

(a) The optimal or ideal price of money
(b) The long-term interests of the government
(c) Sustainable procurement policies
(d) Measures to prevent corruption

Answer options :

(1) All above are correct (2) Only (a) and (b) are correct
(3) Only (b), (c) and (d) are correct (4) Only (c) and (d) are correct

98. खालीलपैकी कोणती/कोणत्या योजना खादी ग्रामोद्योग मंडळाशी संबंधित आहे?

(a) कारागीर रोजगार हमी योजना
(b) जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना
(c) सुधारित बीज भांडवल योजना
(d) सामूहिक प्रोत्साहन योजना–2019

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a), (b), (c) (3) (c) फक्त (4) वरील सर्व

Which of the following scheme/schemes are related with Khadi Village Industries Board ?

(a) Artisan Employment Guarantee Scheme
(b) DIC Loan Scheme
(c) Revised Seed Money Scheme
(d) Package Scheme of Incentive Scheme-2019

Answer options :

(1) (a) only (2) (a), (b), (c) (3) (c) only (4) All of these

99. MSSIDC ची स्थापना कधी झाली?

(1) 19 ऑक्टोबर 1962 (2) 12 ऑक्टोबर 1962

(3) 12 ऑक्टोबर 1961 (4) 19 ऑक्टोबर 1961

When was the MSSIDC established ?

(1) 19 October 1962 (2) 12 October 1962

(3) 12 October 1961 (4) 19 October 1961

---

100. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची स्थापना ________ रोजी झाली.

(1) 14 नोव्हेंबर 1960 (2) 1 ऑगस्ट 1962

(3) 29 डिसेंबर 1965 (4) 12 फेब्रुवारी 1970

Maharashtra Industrial Development Corporation was established on ________.

(1) 14 November 1960 (2) 1 August 1962

(3) 29 December 1965 (4) 12 February 1970

-oOo-

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम–82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग–1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर–क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर–क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK